



ΛΕΥΚΟΙ ΙΠΠΟΤΕΣ - LES CHAVALIERS BLANCS

Σκηνοθεσία: Γιοακίμ Λαφός

Σενάριο: Γιοακίμ Λαφός, Τομά Μπιντεγκέν,
Ζέλια Αμπαντί, Ζερόμ Μποζούρ,
Μπουλ Ντεκαρπεντρέ,
Τομά Βαν Ζουλιέν

Ηθοποιοί: Βενσάν Λιντόν, Βαλερί Ντονζελί,
Ρεντά Κατέμπ, Λουίζ Μπουργκουάν

Φωτογραφία: Ζαν Φρανσουά Χενσγκέν

Μοντάζ: Σοφί Βερκρούζ

Χώρα: Βέλγιο, Γαλλία (Έγχρωμη)

Διάρκεια: 112'

Πρώτη προβολή: Ώρα 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: Ώρα 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: Ώρα 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

- Βραβείο Σκηνοθεσίας στο San Sebastian
International Film Festival 2015

- Πολλές Υποψηφιότητες

Ο Ζακ Αρνό είναι επικεφαλής μιας ΜΚΟ η οποία προσπαθεί να μεταφέρει ορφανά παιδιά από την Αφρική σε γαλλικές οικογένειες που μπορούν να τα υιοθετήσουν. Η σκληρή πραγματικότητα της Μαύρης Ηπείρου, όμως, θέτει τις πεποιθήσεις του, όπως και όλων των συνεργατών του, σε διαρκή αμφισβήτηση.

Χτίζοντας μεθοδικά την καθημερινότητα των ηρώων του, η οποία γίνεται βήμα το βήμα όλο και πιο απρόβλεπτη, ο Γιοακίμ Λαφός («Πέρα Από τη Λογική») αργεί να αποκαλύψει την καθαρή ειρωνεία που κρύβει ο τίτλος του πονηρού αντιαποικιακού δράματός του. Πίσω από το μετωπικό σκηνοθετικό ρεαλισμό του, τα περίπλοκα ηθικά –τα οποία

μετατρέπονται περίτεχνα σε πολιτικά– διλήμματα εγείρονται διακριτικά, για να γίνουν απειλητικά και τελικά απολύτως τραγικά. Κι όλα υπό το μάτι μιας «αμερόληπτης, απλά καταγραφικής» δημοσιογραφικής κάμερας.

Μία σκανδαλώδης, αληθινή ιστορία γύρω από τη δράση ορισμένων ΜΚΟ γίνεται στα χέρια του Γιοακίμ Λαφός ένας ώριμος και κοφτερός στοχασμός πάνω στις γκρίζες ζώνες της ηθικής και των καλών προθέσεων. Σπουδαίος για άλλη μια φορά ο Βενσάν Λιντόν στο ρόλο του «πατριάρχη» επικεφαλής μιας οργάνωσης που ταξιδεύει σε μία ρημαγμένη από τον εμφύλιο αφρικανική χώρα έχοντας στις αποσκευές της «κρυφή» ανθρωπιστική ατζέντα.

Βασισμένη σε αληθινή ιστορία η νέα ταινία του Γιοακίμ Λαφός μιλά με κριτικό τρόπο για τους σύγχρονους «σωτήρες», σε μια ταινία αξιοπρόσεκτη.

Τόπος, μια απροσδιόριστη αφρικανική χώρα σε εμφύλιο πόλεμο. Χρόνος, το σήμερα. Σε έναν τόπο που «καλεί» σε βοήθεια, ο Ζακ Αρνό (ο βραβευμένος στις Κάννες Βενσάν Λιντόν για το «Νόμο της Αγοράς»), επικεφαλής της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης Move for Kids, ηγείται μιας αποστολής που (τυπικά) σκοπό έχει να ανακουφίσει τα ρημαγμένα από τον πόλεμο παιδιά. Γιατί στην πραγματικότητα, αυτό που η συγκεκριμένη ΜΚΟ σκοπεύει να κάνει είναι να οργανώσει κρυφά τη μεταφορά 300 παιδιών ηλικίας ως 5 ετών στη Γαλλία, προκειμένου να σωθούν από τον εμφύλιο και να δοθούν για υιοθεσία σε οικογένειες Γάλλων. Οι προθέσεις αγαθές, οι πρακτικές συζητήσιμες (το λιγότερο) και χωρίς καμία νομική ή πολιτική κάλυψη

που να διασφαλίζει την επιτυχία του εγχειρήματος και φυσικά την ασφάλεια των παιδιών.

Οι «Λευκοί Ιππότες» του Γιοακίμ Λαφός εμπνέονται από την υπόθεση της ΜΚΟ Zoe's Arc, τα μέλη της οποίας συνελήφθησαν το 2007 προσπαθώντας να μεταφέρουν παράνομα από το Τσαντ στη Γαλλία ορφανά με σκοπό να υιοθετηθούν από Γάλλους. Και με αφορμή μια αληθινή ιστορία, αλλά και τις κατά καιρούς σκιές που βαραινούν τις αυθαίρετες ή ύποπτες πρακτικές ορισμένων ΜΚΟ στο όνομα της ανθρωπιστικής δράσης, ο Βέλγος δημιουργός αποδεικνύει για άλλη μια φορά **τη λεπτή του οξυδέρκεια να αναδεικνύει τις μεταχιμακές καταστάσεις που άπτονται της ηθικής**, του δυσδιάκριτου διαχωρισμού μεταξύ καλού και κακού. Από το περίφημο «ο δρόμος για την κόλαση είναι στρωμένος με αγαθές προθέσεις» μέχρι τον διάβολο που «κρύβεται στις λεπτομέρειες», οι «Λευκοί Ιππότες» καταπιάνονται με τα ουσιαστικά και μεταφορικά αδιέξοδα που ενδεχομένως ανακύπτουν σε περιπτώσεις όπου ο υποκειμενισμός της ηθικής του καθενός έρχεται να λειτουργήσει αυτόκλητα. Ο Λαφός έχει την υπομονή και την ωριμότητα να αφήσει την ιστορία του να ξεδιπλωθεί, θέτοντας μονάχα ερωτήματα και ποτέ πρόχειρες απαντήσεις πάνω στο δίκαιο ή άδικο των πράξεων και των κινήτρων.

Με βασικό φορέα τον Λιντόν που παίρνει με μοναδική εσωτερικευμένη ένταση πάνω του το ρόλο του αμφιλεγόμενου πατριάρχη της όλης πρωτοβουλίας, ένα πλούσιο σε ταλέντο καστ να τον πλαισιώνει (βλ. Λουίζ Μπουργκουάν, Ρεντά Κατέμπ), και βέβαια τη Βαλερί Ντονζελί στον κομβικό για τον πλουραλισμό ηθικών διασρωματώσεων της ταινίας ρόλο της δημοσιογράφου η οποία συμπορεύεται με την αποστολή της ΜΚΟ καταγράφοντας το έργο και την καθημερινότητά της, οι «Λευκοί Ιππότες» παραθέτουν όλη τη βασανιστική **αμφισβημία που διέπει την επικρατούσα λογική του ανεπτυγμένου δυτικού κόσμου** έναντι στις οδύνες του λεγόμενου «τρίτου» (εναλλακτικά «αναπτυσσόμενου»).

Σύγχρονοι σταυροφόροι, ιππότες της υψηλής ιδέας του ανθρωπισμού και κομιστές λύσεων με χαρακτήρα αυτοθυσίας ως απάντηση στα δεινά που ως επί το πλείστον εντοπίζονται από τα μακρινά χρόνια της αποικιοκρατίας μέχρι σήμερα, οι «Λευκοί Ιππότες» κουβαλούν από τον τίτλο τους ακόμα μία αυτονόητη σχεδόν ειρωνεία. Προσοχή όμως, γιατί κάθε άλλο παρά βέβαιο δεν είναι πως ο Λαφός δε βλέπει με ανάλογη συμπάθεια τους «Ιππότες» του με τους ρημαγμένους από τον πόλεμο ντόπιους. Μήπως είναι τελικά και οι πρώτοι υπό μίαν έννοια θύματα της απελπισίας απέναντι στο άδικο, του θυμού έναντι στη διεθνή απραξία και της διαχρονικής ενοχής που κουβαλούν ως ευαίσθητοι «δυτικοί»;

Δεν είναι λίγες οι σκηνές στην ταινία όπου το σωστό και το λάθος ερμηνεύονται κατά το δοκούν από τους πρωταγωνιστές, εστιάζοντας μονάχα στον τελικό στόχο (τη σωτηρία των παιδιών) με τη λογική του σκοπού που αγιάζει τα μέσα. Ούτε, φυσικά, εκείνες όπου τα μέλη της ΜΚΟ δείχνουν διάθεση αυτοθυσίας, η αυθεντικότητα της οποίας μοιάζει δύσκολο να αμφισβητηθεί. Όμως ποιος αποφασίζει ποια παιδιά θα σωθούν; Οι ίδιοι της ΜΚΟ που θέτουν πλαφόν την ηλικία των 5 προκειμένου να έχει ρεαλιστικές πιθανότητες η ενσωμάτωση του υιοθετημένου τέκνου στις ανάδοχες οικογένειες; Ή μήπως οι φύλαρχοι των αφρικανικών χωριών

που βλέπουν από τη μία το χρήμα της οργάνωσης να ρέει προς το μέρος τους και από την άλλη να παραμένουν αυτονόητα επιφυλακτικοί; Πρόκειται ίσως για μία ανθρωπιστική «πώληση» σωτηρίας, ή μια ευγενής κίνηση για να καμφθούν αντιστάσεις μέσω της κοινά αποδεκτής γλώσσας του χρήματος; Και εν τέλει, τι συνιστά σωτηρία για τα θύματα ενός πολέμου σαν και αυτόν που αποτυπώνεται στην ταινία και που όμοιοί του διαχρονικά ρημάζουν την Αφρική. Και πολύ περισσότερο, ποιος προσπαθεί να σώσει, ποιος να σωθεί και από τι ακριβώς; Ερωτήματα σαν τα παραπάνω βομβαρδίζουν με τον πλέον διεγερτικό τρόπο το θυμικό και τη λογική όποιου σταθεί απέναντι στους «Λευκούς Ιππότες». Μαζί με ένα ίσως τελευταίο και πιθανώς σκληρότερο απ' όλα: θα ήταν διαφορετική η στάση μας απέναντι στα γεγονότα αν η έκβαση της όλης επιχείρησης ήταν άλλη;

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΣΑΚΚΑΣ

Ο Ζακ, υπεύθυνος της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης (ΜΚΟ) Move for Kids, σχεδιάζει μια σημαντική αποστολή. Εκείνος και η ομάδα του αναλαμβάνουν να μεταφέρουν 300 ορφανά, θύματα του εμφύλιου πολέμου, από το Τσαντ στη Γαλλία προκειμένου να υιοθετηθούν από γαλλικές οικογένειες. Παράλληλα, η Φρανσουάζ, μια ανεξάρτητη δημοσιογράφος, έχει προσκληθεί να καλύψει τηλεοπτικά αυτή την αποστολή καταγράφοντας με την κάμερά της τα γεγονότα ώστε να επικυρωθεί ο ουμανιστικός χαρακτήρας της επιχείρησης. Βιώνοντας τη σκληρή πραγματικότητα μιας χώρας σε πόλεμο και τις πολιτικές διαστάσεις του εγχειρήματος, σταδιακά τα μέλη της ΜΚΟ αλλά και η Φρανσουάζ βλέπουν τις τακτοποιημένες πεποιθήσεις τους να τίθενται υπό αμφισβήτηση και έρχονται αντιμέτωποι με τα όρια και τις αληθινές διαστάσεις της ανθρωπιστικής παρέμβασης.

Ο Λαφός καταγράφει λεπτομερώς την αποστολή των ηρώων του, τις δυσκολίες να στήσουν τη βάση τους και να συγκεντρώσουν τα ορφανά που έχουν έλθει να «σώσουν», όμως η χαρτογράφηση των χαρακτήρων τους, της λογικής πίσω από τις πράξεις τους, του τρόπου που οι ίδιοι τις δικαιολογούν στον εαυτό τους, μοιάζει τουλάχιστον αποσπασματική. Η ταινία κρατά το ενδιαφέρον σου αμείωτο, και την ηθική σου πυξίδα σχεδόν πάντα αποπροσανατολισμένη με περίτεχνο τρόπο κι αποφεύγει τα μελοδραματικά κλισέ στα οποία μια διαφορετική αφήγηση της ίδιας ιστορίας πιθανότατα θα γλιστρούσε.»

Αναμφίβολα το φιλμ κοιτάζει κριτικά τον τρόπο που κάποιες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις βοήθειας λειτουργούν σε περιοχές σε κρίση, ή την ηθική και τα συμφέροντα που μπορεί να κρύβονται πίσω από το προσωπείο ενός καλού Σμαρεϊτή, αλλά αφήνει στον θεατή την τελική απόφαση για την στάση που θα κρατήσει απέναντι στου ήρωες και τις πράξεις τους.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΡΑΣΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

JOACHIM LAFOSSE

Γεννήθηκε το 1975 στο Βέλγιο.

ΦΙΛΜΟΓΡΑΦΙΑ

L'économie du couple 2016, Λευκοί ιππότες 2015, Pera apo ti logiki 2012, Avant les mots 2010, Éléve libre 2008, Nue propriété 2006, Ça rend heureux 2006, Folie privée 2004, Tribu 2001.